

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Черкаська обласна державна адміністрація;
Університет Марії Кюрі-Складовської (Польща);
Варшавський університет Туризма и Иностранных языков
Гомельский государственный университет имени Ф. Скорины.
ISMA Высшая школа менеджмента информационных систем
Краківський економічний університет, м. Краків, Польща;
Государственный Университет им. А. Руссо, Молдова
Київський національний університет імені Тараса Шевченка;
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Центральноукраїнський національний технічний університет.
Уманський національний університет садівництва;
Всеукраїнська громадська організація «Туристична палата України»

ТУРИЗМ І ГОСТИННІСТЬ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

*Матеріали V Міжнародної
науково-практичної конференції*

(21 жовтня 2020 р., м. Черкаси)

Черкаси
Видавець Юлія Чабаненко
2020

УДК 338.48:33214

ББК 65.43

Т 88

Рецензент: **Петкова Л.О.**, завідувач кафедри міжнародної економіки Черкаського державного технологічного університету, доктор економічних наук, професор

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 2 від 5 листопада 2020 року)*

2

Відповідальні за випуск Красномоєць В. А., Пасека С. Р.

Т 88 Туризм і гостинність: стан, проблеми, перспективи : матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. (21 жовтня 2020 р., м. Черкаси). – Черкаси : Вид-ць Юлія Чабаненко, 2020. – 113 с.

У збірнику представлені статті вчених, молодих дослідників, представників туристського бізнесу, присвячені теоретичним і прикладним питанням туризму і гостинності, маркетингу та менеджменту у сфері туризму і гостинності, економічним проблемам у розвитку туризму і готельно-ресторанного бізнесу, професійному розвитку персоналу і корпоративній культурі, формуванню соціального капіталу у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу, інфраструктурі туризму, аспектам конкурентоспроможності підприємств туристичної галузі, розвитку окремих видів туризму, організації дозвілля та відпочинку туристів, міжнародному співробітництву в галузі туризму.

ББК 65.43

© ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2020

ЗМІСТ

Секція 1. Туризм і гостинність: теорія і практика

Транченко Л. В.	
Историческое развитие в сфере туризма и гостеприимства	7
Терещук Н. В.	
Інновації в готельних підприємствах.....	9
Карпенко Ю. В., Прокопенко І. В.	
Інститут туризму та функції громадянського суспільства.....	12
Тищенко О. Л.	
Інноваційні види розвитку туризму.....	14
Демко В. С.	
Ефективні моделі підприємницької діяльності в сфері зеленого туризму.....	16
Денисова Є. О.	
Туризм і гостинність: теорія і практика.....	18
Скіданов О. А.	
Доцільність міжнародного співробітництва в туризмі.....	21
Рознай Ю. М.	
Інституційне середовище туристичного бізнесу в Україні.....	24

Секція 2. Маркетинг і менеджмент у сфері туризму і гостинності

Бутко Н. В., Дроботова М. В.	
Аромат – маркетинговий інструмент підвищення якості готельних послуг.....	27
Грабевник С. М.	
Планування рекламної кампанії туристичних підприємств Тернопільської області.....	30
Кривенко А. Б.	
Системи управління якістю в туризмі.....	33
Пустова О. І., Башловка Д. С.	
Ефективність менеджменту туристичного підприємства.....	35

Секція 3. Економічні проблеми у розвитку туризму і готельно-ресторанного бізнесу

Пасєка С. Р.	
Теоретичні підходи до визначення категорії «сільський зелений туризм».....	38
Шуканов П. В., Логвин М. М., Куртов О. І.	
Туристично-краєзнавча діяльність як важлива складова розвитку внутрішнього туризму.....	41
Яценко В. М.	
Методи бізнес-планування продажу туристичного продукту.....	44

№1 (7).

3. Бойко М. Г. Туристична привабливість України : закономірності формування та орієнтири розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. №16. С. 34.

Демко В. С.

викладач,

*Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного
м. Мелітополь, Україна*

ЕФЕКТИВНІ МОДЕЛІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Зелений туризм за сучасних реалій зниження рівня зайнятості сільського працездатного населення та беззаперечних переваг диференціації операційної діяльності суб'єктів аграрного сектору постає одним з перспективних альтернативних варіантів покращення показників соціально-економічного розвитку поселень, особливо сільських територій. Активізація зеленого туризму формує сприятливі передумови для підвищення рівня якості життя населення та стабілізації макроекономічних показників розвитку суб'єктів аграрного сектору та адміністративних одиниць з аграрно-туристичним потенціалом.

Дослідження різних форм та видів зеленого туризму в економічній галузі знань, сучасний стан і динаміка розвитку можливостей підприємницької діяльності в сфері зеленого туризму досліджують українські науковці, серед яких: Л. Безугла [1], О. Бутова [2], С. Кальченко [3], Л. Матвійчук [4], С. Пасека [5], В. Паньковський [6], Ю. Ставська [7].

Одним з головних ефектів розвитку зеленого туризму є додаткові можливості зайнятості і бізнесу населення. Стан зеленого туризму напряму залежить від його *бізнес-потенціалу*, що розкриває можливості підприємницької діяльності у даній сфері. Такий бізнес-потенціал найбільшою мірою детермінується:

- особливостями економічного розвитку країни (регіону, поселення), зокрема щодо впливу структури економіки (вагомості виробничого сектору, ресурсомістких видів економічної діяльності) на стан довкілля, якість життя населення;

- особливостями просторово-демографічного розвитку країни (регіону, поселення), зокрема щодо щільності населення, співвідношення міського і сільського населення, рівня концентрації населення у великих містах і столиці;

- особливостями навколишнього природного середовища (наявність гірських систем, водойм, специфічних екосистем);

- рівнем розвитку територій, де реалізується бізнес-ідея зеленого туризму;

- поширеністю практики соціального підприємництва і соціального туризму на відповідній території (в основній своїй частині діяльність у сфері зеленого туризму слідує принципам даної концепції);

- сприятливістю бізнес-середовища (конкуренції (ринок) і політики (держава)), особливо в секторі малого і середнього бізнесу, туристичної комерційної діяльності;

- наявністю підприємницького креативного класу, здатного швидко реагувати на глобальні тренди екологізації економіки і бізнесу;

- соціокультурними особливостями населення, що визначає ієрархію цінностей та місця в них потреб рекреації, збереження та покращення стану довкілля.

З практичного досвіду розвитку зеленого туризму можна узагальнити основні бізнес-моделі в даній сфері.

1. Розвиток туристичного бізнесу на базі малого сімейного готельного господарства. Ця модель включає в себе підтримку розвитку мережі засобів розміщення (приватних мікроготелів) на базі існуючого житлового фонду поселення та сільськогосподарських (ферми, пасіки, риболовецькі господарства і т. д.) та спеціалізованих об'єктів (спортивні центри, човнові станції, конюшні і т. д.).

2. Будівництво великих і середніх приватних туристичних об'єктів у поселенні: спеціалізовані приватні готелі у формі стилізованих «екоферм», «агротуристичних сіл», культурно-етнографічних центрів і т. п. (характерно для територіального утворення з високим рівнем комфортності житлового фонду та з належним інтелектуально-трудоваим потенціалом). Ця модель для успішної реалізації вимагає, насамперед, інвестиційних ресурсів – як місцевих, так і зовнішніх, а також підтримки відповідних проектів на рівні регіону і на місцях.

3. Створення державних (або приватних) агропромислових парків. Крім розвитку туристичної галузі як такої, заснована на такій моделі концепція ставить в основу популяризацію, соціалізацію та пропаганду досягнень сільського господарства та суміжних для зеленого туризму сфер (ремесел, громадського харчування) конкретної території, збереження практичних навичок і демонстрацію прийомів національного (традиційного) сільськогосподарського виробництва. У світовій практиці програму з реалізації такої моделі зазвичай керує відомство, яке відповідає за розвиток сільського господарства (а не туристичної галузі як такої). Будучи багатофункціональними центрами, агропромислові парки паралельно можуть вести науково-дослідну та селекційну роботу, залишаючись при цьому розважальними туристичними об'єктами й постійно діючими виставково-експозиційними центрами.

4. Створення інфраструктури підтримки зеленого туризму. Говорячи про підтримку даного виду туризму, слід пам'ятати, що це похідний елемент державної соціальної політики, що тісно змикається з такими сферами, як місцеве самоврядування, розвиток саморегулюючих громадських організацій, системна підтримка малого та середнього бізнесу, тому розвиток даного напрямку має здійснюватися з використанням численних переваг державно-приватного партнерства.

Узагальнюючи сказане, можна зробити висновок, що формування моделі розвитку зеленого туризму має ґрунтуватися на використанні ендogenous потенціалу туристичної дестинації, територіальної економічної структури, що реалізує взаємну адаптацію біологічних, природних і технічних ланок. Такі моделі досить різноманітні та апробовані в практиці багатьох країн.

Список використаних джерел:

1. Безугла Л.С. Розвиток екотуризму на засадах функціонування підприємництва. *Електронне наукове фахове видання «Економіка та суспільство»*. 2018, № 19. С. 282-286.
2. Бурова О. Б. Сільський зелений туризм як один із напрямків підвищення рівня життя населення (на прикладі Херсонської області). *Економіка. Фінанси. Право*. 2015, № 10(2). С. 7–9.
3. Кальченко С.В., Демко В.С. Стратегічні напрямки розвитку туристичної галузі в Запорізькій області. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2019, №1. С. 121-128.
4. Матвійчук Л. Ю. Регіональні особливості поширення зеленого туризму в Україні. *Економічні науки. Серія: Регіональна економіка*. 2014, № 11. С. 149–158.
5. Пасека С. Р., Демко В. С., Сільський зелений туризм як запорука розвитку сільських територій. *Вісник Черкаського університету, Серія: економічні науки*. 2017, № 4. С. 80-86.
6. Пеньковський В.С. Державне регулювання розвитку сільського зеленого туризму з метою диверсифікації підприємницької діяльності. *Молодий вчений*. 2015, №6. С. 43-46
7. Ставська Ю. В. Особливості та тенденції розвитку індустрії сільського туризму. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018, Випуск 6(17). С. 84–91.

Денисова Є. О.
студентка

Науковий керівник: Босецька Н. Г.
старший викладач
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Черкаси, Україна

ТУРИЗМ І ГОСТИННІСТЬ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Туризм став одним з доступних способів пізнання оточуючого нас світу, його історії, пам'яток і культурної спадщини. Туризм являє собою один з видів послуг і належить до динамічним галузям економіки.